

ΓΛΩΣΣΑ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 1

«Εκφυλισμός της ελληνικής γλώσσας!»

Η Ελληνική γλώσσα αποτελεί εδώ και τέσσερις χιλιάδες χρόνια μία πολύ πλούσια και ποικίλη γλώσσα.. Μάλιστα θα ήταν και η γλώσσα που θα χρησιμοποιούνταν ως κοινή για όλα τα ευρωπαϊκά κράτη... Και όμως λόγω κάποιων εξωτερικών παραγόντων και αιτιών που κυρίως βασίζονται στην τεχνολογία η ισχύς της ελληνικής γλώσσας αρχίζει και μεταβάλλεται με αποτέλεσμα να παύει να είναι αμιγώς παραδοσιακή και βασισμένη στις Ελληνικές ρίζες.... Ένας από τους κύριους λόγους που η γλώσσα μας αρχίζει και μεταβάλλεται είναι η τέχνη....

Σε πολλά τραγούδια παρατηρούμε πολλά συντακτικά και γραμματικά λάθη τα οποία εξαναγκάζονται να κάνουν οι στιχουργοί πολλές φορές για να συμπίπτουν οι στίχοι προκειμένου να κάνουν ομοιοκαταληξία. Ένα παράδειγμα είναι το «ανθρώποι» που το συναντάμε πολύ συχνά σε διάφορα ελληνικά τραγούδια. Αυτό που πρέπει να είναι ανησυχητικό ,πέρα απτό, τι οι ίδιοι οι στιχουργοί πολλές φορές δεν γνωρίζουν καν τους σωστούς γραμματικούς-συντακτικούς τύπους, είναι ότι τα συγκεκριμένα λάθη τα υιοθετεί και το ευρύ κοινό και συγκεκριμένα ορισμένες ηλικίες πιο μικρές που θα μεταφέρουν αυτά τα εκτρώματα και στις επόμενες γενεές.

Το ιντερνέτ και συγκεκριμένα το face book είναι άλλα δύο τεχνολογικά στοιχεία που προστίθενται στη συγκεκριμένη κατηγορία των αιτιών. Τα λεγόμενα »greeklish» αποτελούν μία πολύ σοβαρή και αδιαμφισβήτητη αιτία που θα οδηγήσει στον εκφυλισμό της γλώσσας μας, αν δεν το έχει κάνει ήδη... Τα greeklish λοιπόν είναι οι ελληνικές μας λέξεις αλλά γραμμένες με λατινικούς χαρακτήρες. Απόρροια αυτών είναι τα πολλά ορθογραφικά λάθη που παρατηρούνται ειδικά στις ηλικίες που ασχολούνται πολύ με τη συγκεκριμένη εφαρμογή του υπολογιστή.

Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε στο Παιδαγωγικό τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε μαθητές γυμνασίων και λυκείων της Κοζάνης το 77,4% των μαθητών χρησιμοποιούν greeklish. Δυστυχώς αυτός ο αριθμός αντί να μειώνεται αυξάνεται δραματικά και σε μικρότερες ηλικίες. Πρέπει λοιπόν να γράφουμε με ελληνικούς χαρακτήρες και αναμφίβολα το φαινόμενο αυτό που το θεωρώ ανόητο να υπάρχει, καθώς μόνοι μας πάμε να καταστρέψουμε τις γνώσεις μας περί ορθογραφίας, θα μειωθεί....

Ένας παράγοντας που συμπληρώνει τις αιτίες είναι και η τηλεόραση. Πολλές φορές οι παρουσιαστές εκπομπών χρησιμοποιούν αγγλικές λέξεις ή ξενικές αλλά και μερικές λέξεις από τους τίτλους των εκπομπών τους είναι αγγλικές... Σε πολλά σήριαλ επίσης εμφανίζονται αγγλικές λέξεις ή απλά λέξεις που τις μιλούν κυρίως οι νεανικές ηλικίες οι οποίες θα αποτελέσουν και το μέλλον αυτής της χώρας και συγκεκριμένα το μέλλον αυτής της γλώσσας....

Μην ξεχνάνε οι καναλάρχες και οι υπεύθυνοι των συγκεκριμένων προγραμμάτων ότι για πολλά παιδιά οι πρωταγωνιστές ενός σήριαλ αποτελούν και τα πρότυπα των νέων παιδιών καθώς θέλουν να τους μιμηθούν πιστά με ό,τι λένε ή πράττουν.... Μην ξεχνάμε επίσης και τις διαφημίσεις που προκειμένου να γίνουν τόσο λαϊκές και βατές συντελούν αναντίρρητα σε μεγάλο βαθμό στον εκφυλισμό της γλώσσας....

Είναι άδικο μία από τις πλουσιότερες γλώσσες του κόσμου να αρχίζει να αλλοιώνεται... Οι γλωσσολόγοι δεν συμφωνούν στο ότι αν αλλάξει η γλώσσα αυτό συνεπάγεται και με την φθορά της... Η γλώσσα είναι εύλογο να αλλάζει αλλά τουλάχιστον προς το καλύτερο. Γιατί δηλαδή να μην αξιοποιούσαμε τις ήδη υπάρχουσες ελληνικές λέξεις και να τις ανανεώναμε-εμπλουτίσαμε με άλλες ελληνικές ρίζες; Οφείλουμε όλοι να προσπαθήσουμε στην μείωση αυτού του φαινομένου και να στηρίξουμε λέξεις ελληνικές που απετέλεσαν την πρωτογλώσσα πολλών άλλων κρατών, δηλαδή τη γλώσσα που βασίστηκαν άλλες εξίσου σημαντικές για να εξελιχθούν.

Αν λοιπόν ένας τρόπος για να κρατήσουμε »θωρακισμένη» την Ελλάδα είναι και η αποφυγή της Ελληνικής γλώσσας, τι πιστεύετε ότι πρέπει να πράξουμε;

Πυθαγόρας Κωνσταντίνος Ελευθεριάδης

31 Ιανουαρίου 2013, 12:57 Ενημερώθηκε: 31 Ιανουαρίου 2013, 12:57 tovima.gr

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Γλώσσα των νέων: απειλή για την ελληνική γλώσσα;

Γνωρίζουμε όλοι μας λίγο ή πολύ τα «γλωσσικά δικαστήρια» που στήνονται συχνά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και ιδιαίτερα στο διαδίκτυο. Στο εδώλιο του κατηγορουμένου κάθεται συνήθως η νέα γενιά. Το κατηγορητήριο είναι καταπέλτης: «η ποιότητα της χρήσης της ελληνικής γλώσσας από τους νέους σήμερα είναι χαμηλή», «μιλούν με 300 το πολύ λέξεις», «χρησιμοποιούν μια ακαταλαβίστικη γλώσσα γεμάτη βωμολοχίες και ξενισμούς» και—το αγαπημένο τους—«η ελληνική γλώσσα φθείρεται και συρρικνώνεται».

Την προηγούμενη βδομάδα περιέγραψα με συντομία αυτό που ονομάζουμε αργκό ή σλανγκ παρουσιάζοντας το cySlang, το διαδικτυακό λεξικό της κυπριακής ελληνικής αργκό. Σήμερα θα εστιάσω σε ένα μεγάλο κομμάτι της αργκό, τη γλώσσα των νέων, δηλαδή τον ιδιαίτερο κώδικα ενδοεπικοινωνίας που χρησιμοποιούν μεταξύ τους οι νέοι (και όσοι αισθάνονται ακόμα νέοι!) και ο οποίος διαφέρει από την πρότυπη κοινή γλώσσα κυρίως σε λεξιλογικό, αλλά και σε δομικό επίπεδο.

Όπως είναι αναμενόμενο, οι αρνητικές στάσεις απέναντι στη γλώσσα των νέων είναι πολύ πιο προβεβλημένες από την ίδια την ερευνητική γνώση που έχουμε γι' αυτή. Η κινδυνολογία περί λεξιπενίας και αφελληνισμού της ελληνικής γλώσσας από τους νέους δεν είναι παρά ένα ανάχωμα απέναντι στον πανικό που προξενεί αυτή η «άγνωστη γη». Ας προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε το φαινόμενο της γλώσσας των νέων και να κατανοήσουμε τον ρόλο του στο πολύπλοκο σύστημα που

λέγεται γλώσσα, και τότε θα συνειδητοποιήσουμε ότι οι αρνητικές στάσεις και η κινδυνολογία είναι υπερβολικές αντιδράσεις.

Υπάρχει ομοιογένεια στη γλώσσα;

Προσωπικά θεωρώ αυτό το ερώτημα κεντρικό. Δεν είναι λίγοι αυτοί που βλέπουν τη γλώσσα σαν ένα ομοιόμορφο, αγκυλωμένο, σταθερό δημιούργημα, με λεία επιφάνεια και τέλειες γωνίες. Οτιδήποτε αποκλίνει από το μοντέλο που έχουν φτιάξει το ονομάζουν «καταστροφή, κατακρεούργηση, φθορά της γλώσσας» και με ένα σωρό συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις που χτυπούν κατευθείαν στα εθνικά αντανακλαστικά και στο ένστικτο της κοινωνικής επιβίωσης.

Στην πραγματικότητα, η γλώσσα, η κάθε γλώσσα σε κάθε χρονική περίοδο, είναι ένας ευέλικτος και πολύμορφος ζωντανός οργανισμός. Προσφέρει στους ομιλητές την επιλογή να μιλούν σε επίσημο ή ανεπίσημο ύφος και να διαφοροποιούν την ομιλία τους γεωγραφικά—σκεφτείτε τις διάφορες τοπικές ποικιλίες της ελληνικής, όπως την κυπριακή, την κρητική ή τις βόρειες ποικιλίες—αλλά και κοινωνιολεκτικά, δηλαδή ανάλογα με την κοινωνική ταυτότητα του συνομιλητή τους. Ξέρουμε καλά ότι η επικοινωνιακή περίσταση και η ταυτότητα του συνομιλητή μας καθορίζουν το λεξιλόγιο και τον τρόπο έκφρασης που επιλέγουμε.

Αλλιώς επιλέγω να μιλάω με τους συναδέλφους μου εντός μιας σύσκεψης με τον προϊστάμενό μας και αλλιώς όταν βγαίνω μαζί τους για καφέ. Αλλιώς επιλέγει να μιλά ένας δεκαεξάχρονος στην παρέα του και αλλιώς με τον καθηγητή και τον διευθυντή του σχολείου του. Έτσι, η γλώσσα των νέων αποκτά μια θέση ανάμεσα στις κοινωνιολέκτους μιας γλώσσας: είναι ο κώδικας που επιλέγουν να χρησιμοποιούν οι νέοι μόνο όταν απευθύνονται στα μέλη της κοινωνικής τους ομάδας, τους άλλους νέους.

Σε ατομικό επίπεδο, η γλώσσα των νέων δεν μονοπωλεί σε καμιά περίπτωση τη συνολική γλωσσική συμπεριφορά ενός νέου· μπορείτε να φανταστείτε έναν Κύπριο έφηβο να χρησιμοποιεί υπό φυσιολογικές συνθήκες τη φράση πάω κούφους (που σημαίνει περνώ μια κουραστική περίοδο λόγω αλληπάλληλων υποχρεώσεων) σε σχολικό δοκίμιο ή επίσημες εξετάσεις; Και φυσικά, η γλώσσα των νέων έχει χαρακτήρα εφήμερο: είναι χρονικά περιορισμένη στη νεανική ηλικία ενός ανθρώπου· εκεί γεννιέται και εκεί εγκαταλείπεται σιγά σιγά [.....].

Βενέδικτος Βασιλείου,
Γλωσσολόγος, υποψήφιος διδάκτορας Νευρογλωσσολογίας

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Ο Οδυσσεάς Ελύτης (πραγματικό όνομα: Οδυσσεάς Αλεπουδέλης) (Ηράκλειο Κρήτης, 2 Νοεμβρίου 1911 - Αθήνα, 18 Μαρτίου 1996), ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές, μέλος της λογοτεχνικής γενιάς του '30. Βραβεύτηκε το 1960 με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης και το 1979 με το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας, ο δεύτερος και τελευταίος μέχρι σήμερα Έλληνας που τιμήθηκε με βραβείο Νόμπελ. (απόσπασμα από τη «Βικιπαίδεια»)

ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ ΜΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Την γλώσσα μου έδωσαν ελληνική
το σπίτι φτωχικό στις αμμουδιές του Ομήρου.

Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου στις αμμουδιές του Ομήρου.
Εκεί σπάροι και πέρκες
ανεμόδαρτα ρήματα
ρεύματα πράσινα μες τα γαλάζια
όσα είδα στα σπλάχνα μου ν' ανάβουνε
σφουγγάρια, μέδουσες
με τα πρώτα λόγια των Σειρήνων
όστρακα ρόδινα με τα πρώτα μαύρα ρίγη.

Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου με τα πρώτα μαύρα ρίγη.
Εκεί ρόδια, κυδώνια
θεοί μελαχρινοί, θείοι κι εξάδελφοι
το λάδι αδειάζοντας μες στα πελώρια κιούπια
και πνοές από τη ρεματιά ευωδιάζοντας
λυγαριά και σχίνο
σπάρτο και πιπερόριζα
με τα πρώτα πιπίσματα των σπίνων,
ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα-πρώτα Δόξα Σοι.

Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου με τα πρώτα -πρώτα Δόξα Σοι!
Εκεί δάφνες και βάγια
θυμιατό και λιβάνισμα
τις πάλες ευλογώντας και τα καρυοφύλλια.
Στο χώμα το στρωμένο με τ' αμπελομάντιλα
κνίσες, τσουγκρίσματα
και Χριστός Ανέστη
με τα πρώτα σμπάρα των Ελλήνων.
Αγάπες μυστικές με τα πρώτα λόγια του Ύμνου.

Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου, με τα πρώτα λόγια του Ύμνου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α:

A.1. Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα των τριών τελευταίων παραγράφων του «ΚΕΙΜΕΝΟΥ 1», όσον αφορά στα αίτια του εκφυλισμού του γλωσσικού κώδικα (60-80 λέξεις).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β:

B.1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα «Κείμενο 1» και «Κείμενο 2», τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος:

1. Η ελληνική γλώσσα, όπως διαμορφώνεται στη σύγχρονη εποχή βασίζεται καθαρά στις ελληνικές ρίζες. (κείμενο 1)
2. Ο λατινογενής κώδικας που χρησιμοποιείται, κυρίως από τους νέους αλλοιώνει την ορθογραφία και διαμορφώνει μια μη αναστρέψιμη κατάσταση. (κείμενο 1)
3. Είναι απαγορευτικός παράγοντας για μια γλώσσα να αλλάζει και να εξελίσσεται. (κείμενο 1)
4. Η λεξιπενία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην γλώσσα που ομιλούν οι νέοι. (κείμενο 2)
5. Η γλώσσα λειτουργεί σαν ένας ζωντανός οργανισμός και προσαρμόζεται εύκολα στις εκάστοτε χρονικές συνθήκες. (κείμενο 2)

B.2.α. Να εντοπίσετε δύο τρόπους και μέσα πειθούς, που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην τέταρτη παράγραφο του «κειμένου 1».

Μονάδες 7

B.2.β. Να παρουσιάσετε τέσσερις γλωσσικές επιλογές, που χρησιμοποιεί η συγγραφέας του «κειμένου 1», για να αποδείξει την ορθότητα των επιχειρημάτων της.

Μονάδες 8

B.3. Να εντοπίσετε τα θεματικά κέντρα και τις κατευθυντήριες ιδέες των συγκεκριμένων 1 και 2 και να τις συσχετίσετε. Υπάρχουν ομοιότητες μεταξύ τους ή αποκλίνουν εντελώς; Να παρουσιάσετε τη θέση σας σε τουλάχιστον 80 -100 λέξεις.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ :

Γ.1.α. Να σχολιάσετε τον τίτλο του ποιήματος ως προς τη νοηματική λειτουργία και επιπρόσθετα να δηλώσετε αν είναι ελκυστικός.

Μονάδες 8

Γ.1.β. «Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου...» :Να σχολιάσετε την επανάληψη που χρησιμοποιεί το ποιητικό υποκείμενο. Σε τι αποσκοπεί;(50-70 λέξεις).

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ:

Είστε εκπρόσωπος της Ελλάδος στην Βουλή των Εφήβων και σε μία ημερίδα , που διοργανώνεται, καλείστε να παρουσιάσετε τα προβλήματα εκφυλισμού του γλωσσικού κώδικα. Παράλληλα, οφείλετε να επικεντρωθείτε και στους λόγους ,που οι νέοι κάνουν χρήση ενός δικού τους ιδιότυπου γλωσσικού ιδιώματος.(350-400 λέξεις) .

Μονάδες 30

Φιλολόγικοι Διαλόγοι